

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ VE "FEN ADAMLARI"

3194 Sayılı İMAR YASASI'nın bazı maddelerinde değişiklik yapılmasını öngören yasa önerisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından 26.4.1989 tarihinde kabul edildi.

Yapılan değişikliklerle 3194 Sayılı Yasa'nın 5. maddesine "FEN ADAMLARI" tanımı eklenerek, 38. maddenin 2. Fıkrası ile 44. maddenin 2. Bendine, "Fen Adamları"nın yapabilecekleri işlere ilişkin yeni bir düzenleme getirildi.

Yasanın 5. maddesine eklenen "Fen Adamları" tanımı şöyle: "Fen Adamları, yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat, ısıtma, makina, harita—kadaastro ve benzeri alanlarda, mesleki ve teknik öğretim veren en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup da öğretim yılı süreyle Bakanlıkların açmış olduğu kursları başarı ile tamamlamış olan elemanlardır."

İmar Yasası'nın 44. maddesinin 2. bendinde, yapılan değişiklik ise şöyledir:

"38. maddede sayılan Mühendisler Mimarlar ve Şehir Planlamacıların dışında kalan Fen Adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları ile, ilgili bakanlıklar, TMMOB ve YÖK'ün görüşleri alınarak, Bakanlık ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca çıkarılacak bir yönetmelikle tesbit edilir."

Madde metinlerinden de anlaşılacağı gibi değişikliklerden güdülen amaç, plan ve proje yapma, fenni mesuliyet yüklenme gibi yalnızca Mühendis ve Mimarların yapabilecekleri mühendislik hizmetlerini, "Fen Adamları"na da yaptırmaktır. her ne kadar çıkarılacak yönetmelik için TMMOB ve YÖK'ün görüşlerine de başvurulacağı hususu yasal bir gereklilik olarak gösteriliyor ise de, yönetmelik çıkarma yetkisinin bütünüyle ilgili bakanlıkların yetkisine bırakılmış olması, yukarıdaki kanımızı güçlendirmektedir. Çünkü, pratikte Bakanlıkların böylesi tasarruflarda siyasal tercihlere dayalı olarak "sübjektif" yaklaşımları sıkça bir durumdur ülkemizde. Hele hele yasanın tanımladığı sınırlar içinde bir milyona yakın "Fen Adamı" varken ülkemizde, İmar Yasası'nda ülkemizdeki olumsuz yapılaşmayı pekiştiren, yetki ve sorumluluk karmaşası getiren, düzenlemelerde engel yaratan ve aksayan pek çok husus varken, sözü edilen değişikliklerin içinde bulunulan siyasal ortamda yapılmış olması, ayrıca anlamlıdır.

Sözkonusu değişiklikler, günümüzde mühendislik eğitiminin kalite açısından tartışma konusu olduğu bir dönemde sayısız ve çok yönlü sakıncayı da beraberinde getirecektir.

Mühendislik ve Mimarlık eğitimi ile yardımcı teknik eleman niteliğindeki "Fen Adamları"nın gördükleri eğitim programları amaç, nitelik, düzey vb. yönleri ile birbirinden çok farklıdır. Görülen eğitimin süresi ile eğitim sürecinde kazanılan yetenek, bilgi ve beceriler ise mesleki formasyonun ayırıcı niteliğini gösteren başka bir husustur. Bilimin, bireylere kazandırdığı çözümleme, yaratıcılık, yetkinlik ve yeteneklerinin bir mühendis ile bir "Fen Adamı"nda aynı düzeyde geliştiğini varsaymak ise daha baştan bilimsel düşünceye ters düşmektir.

Yukarıdaki yaklaşımla bağlı olarak bireyleri, gördükleri eğitimin teknik içeriği ile uyumlu olmayan uygun-suz yetkilerle donatmak ve sorumluluk alanlarını genişletmek, özünde "İnsan Yaşamının Güvenceye alınması" düşüncesi ile temellendirilen plan ve proje yapma işlevini ciddiye almamaktır. Bilgi yetersizliği ile yapılan yanlışlar yüzünden yıkımların getireceği maddi kayıpları da sakıncalara eklemek gerekir.

İmar Yasası'nda yapılan değişikliklere yönelttiğimiz 'eleştirilerden "Fen Adamları" olarak anılan teknik elemanların mesleki gelişimlerinin karşısında olduğumuz, kariyerist bir tutum içinde bulunduğumuz sonucu çıkarılmamalıdır. Yasada "Fen Adamları" olarak anılanlar, avrupa ülkelerinde 3-5 yıllık mühendislik ve mimarlık teknik eğitiminden sonra ancak, plan ve proje yapma yetkisini kullanma hakkını kazanmaktadırlar.

Değişiklik önerileri TBMM'de kabul edilip yasalaşmadan önce gerek TMMOB, gerekse Odamız tarafından gerekli düzeltme girişimlerinde bulunulmuş ancak, başarılı olunamamıştır. Bu durum hem yaklaşık 36 bin inşaat mühendisini çatısı altında örgütleyen İMO'nun, hem de yaklaşık 100 bin mühendis ve mimarın üst örgütü olan TMMOB'nin örgütlü gücü ve kamuoyundaki etkinliğinin ölçüsünü bir kez daha tartışma gündemine getirmektedir.

Bundan sonra hepimize düşen görev ise Yasada sözü edilen "Yönetmelik"i çıkarılması aşamasında, gerek görüş oluşturup bildirirken, gerekse ilgili bakanlıklar nezdinde girişimlerimiz açısından duyarlı, seviyeli ve etkin bir mücadele vermek olmalıdır.

YÖNETİM KURULU